

**ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAÏOVA
ANNALS OF THE UNIVERSITY OF CRAIOVA**

***ANALELE UNIVERSITĂȚII
DIN CRAIOVA***

**SERIA ȘTIINȚE FILOLOGICE
LANGUES ET LITTÉRATURES ROMANES
AN XXI, Nr. 1, 2017**

EDITURA UNIVERSITARIA

ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAÏOVA
13-15, Rue A.I. Cuza, Craïova, Roumanie
Tél./fax : 00-40-251-41 44 68
E-mail : litere@central.ucv.ro

**La revue s'inscrit dans les publications prévues dans les échanges en
Roumanie et à l'étranger
Peer Review**

Directeur de publication : Anda Irina RĂDULESCU

Coordination scientifique :

Alexandra CUNIȚĂ, Université de Bucarest (Roumanie)
Jean-Paul DUFIET, Université de Trente (Italie)
Jan GOES, Université d'Artois (France)
Marc GONTARD, Université Rennes 2 (France)
Maria ILIESCU, Université Leopold Franzens, Innsbruck (Autriche)
Jean-Claude KANGOMBA, Archives et Musée de la Littérature de
Bruxelles (Belgique)
Georges KLEIBER, Université de Strasbourg (France)
Georgiana I. BADEA, Université de Timișoara (Roumanie)
Salah MEJRI, Université Sorbonne Paris Cité – Paris 13 (France)
Julia SEVILLA MUÑOZ, Université Complutense de Madrid (Espagne)
Antonio PAMIES, Université de Grenade (Espagne)
Alain RABATEL, Université Claude Bernard, Lyon 1 (France)
Najib REDOUANE, California State University, Long Beach (États-Unis)
Nicole RIVIÈRE, Université Paris Diderot – Paris 7 (France)
Elena Brândușa STEICIUC, Université Ștefan cel Mare, Suceava
(Roumanie)
Marleen VAN PETEGHEM, Université de Gand (Belgique)
Alain VUILLEMIN, Université Paris Est (France)

Comité de rédaction :

CAZACU	Sorin
DINCĂ	Daniela
IONESCU	Alice Ileana
MANOLESCU	Camelia
POPESCU	Cecilia Mihaela
RĂDULESCU	Valentina

Responsable du numéro : RĂDULESCU VALENTINA

ISSN 1224 – 8150

Rezumate

DOSAR TEMATIC

Hibridare, încrucișare, metisaj, sinergie/1 : STUDII DE LINGVISTICĂ ȘI DE TRADUCTOLOGIE

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA HIBRIDAREA TEXTULUI AUTOTRADUS: ROMAN DE GARE DE DUMITRU ȚEPENEAG ȘI VERSIUNEA SA ROMÂNEASCĂ ROMAN DE CITIT ÎN TREN

Ileana Neli EIBEN

Universitatea de Vest din Timișoara (România)

farimita@yahoo.fr

În studiul nostru ne propunem să arătăm, cu ajutorul exemplurilor extrase din *Roman de gare* de Dumitru Țepeneag și din versiunea sa românească, *Roman de citit în tren*, că opera autotradusă are, în textul propriu-zis și în textul care îl însoțește, urme mai mult sau mai puțin vizibile ale textului din care provine. Mai întâi, vom sublinia hibridarea textului care urmează a fi tradus, un intertext care comportă intrinsec părți din alte scrieri ale aceluiași autor și/sau ale altor scriitori. Apoi, pe baza unei analize comparate a celor două versiuni (cea românească și cea franceză), vom analiza peritextul editorial (copertile, pagina de titlu, paginile de gardă), pentru a identifica indiciile care fac trimitere la textul original. În sfârșit, vom încheia cu descifrarea palimpsestului literar, încercând să vedem în ce fel stratul superior, și anume textul autotradus, prin diferite reziduri de transfer (cuvinte străine, semnificanți ai unor referenți culturali etc.), ne permit să descoperim stratul inferior, adică, textul de tradus.

Cuvinte-cheie: *intertext, autotraducere, rescriere, hibridare peritextuală, hibridare textuală, rezid de transfer.*

CONCEPEREA ȘI PREDAREA UNEI SECVENȚE DIDACTICE HIBRIDE LA MASTERUL DE LIMBĂ FRANCEZĂ, DIDACTICĂ ȘI LITERATURI ÎN SPAȚIUL FRANCOFON

Alice IONESCU

Universitatea din Craiova (România)

aliceionescu2002@yahoo.com

Lucrarea de față reprezintă înainte de toate o reflecție cu privire la oportunitatea de a introduce un instrument de predare hibrid, în cadrul atelierului de fonetică corectivă din anul al doilea al Masterului *Limbă franceză, didactică și literaturi în spațiul francofon*, care se desfășoară în cadrul Universității din Craiova. Totodată, este vorba de o încercare de valorizare a experienței mele de autor și de evaluator de scenarii didactice hibride, experiență pe care am consolidat-o în cadrul proiectului BASAR dezvoltat de Agenția Universitară Francofonă. În acest sens, am utilizat modelul de scenarizare pus la dispoziția noastră de echipa celor care au conceput respectivul proiect.

Cuvinte-cheie: *BASAR, scenariu hibrid, autonomie, FLS, fonetică corectivă*

ANGLICISME « LA MODĂ » ÎN FRANCEZA CONTEMPORANĂ, PROVENIND DINTR-UN CORPUS ORAL – HIBRIDARE INTENȚIONATĂ SAU METISAJ NECESAR?

Radka MUDROCHOVÁ
Universitatea Boemia de Vest
Pilsen (Republica Cehă)
rfridrichova@seznam.cz

Articolul de față se ocupă de studiul fenomenului împrumuturilor neologice de origine engleză din discursul feminin (și face parte din proiectul cu același titlu realizat la Facultatea de Litere din cadrul Universității Boemia de Vest). Această primă parte a cercetării se sprijină pe un corpus oral extras din emisiunea franceză *Reginele shopping-ului*. Analizând primele cincisprezece episoade din această emisiune destinată *a priori* publicului feminin și al cărei subiect este dedicat modei, stilului, tendințelor în modă și shopping-ului, am extras un număr de cuvinte de origine anglo-americană, pe care le-am triat (în funcție de percepția lor neologică) și comentat. Studiul debutează cu un capitol dedicat problematicii anglicismelor și împrumuturilor, în general.

Cuvinte-cheie: *anglicism, modă, Reginele shopping-ului, împrumut, neologism*

DELIMITĂRI SUPRACATEGORIALE, CATEGORIALE SUB- ȘI TRANSCATEGORIALE ALE REFORMULĂRII

Alain RABATEL
Universitatea Lyon 1, ICAR, UMR CNRS 5191
Universitatea Lyon 2 (Franța)
Alain.Rabatel@univ-Lyon1.fr

Acest articol¹ își propune să definească ‘reformularea’ prin atributele pe care aceasta nu le deține sau, cu alte cuvinte, pe scurt, prin propriile delimitări. În primul rând, articolul explică motivele pentru care reformularea a provocat un entuziasm așa de mare în comparație cu alte noțiuni în *Re-*, în special în comparație cu repetiția, și pledează pentru a reflecta aceste fenomene dintr-un punct de vedere dublu, semasiologic și onomasiologic, în intenție și în extensie, cu scopul de a descrie, cât mai științific cu putință, fenomene conexe, hibride.

În al doilea rând, articolul propune existența unui nivel supracategorial odată cu luarea în discuție a *reluărilor de formulare*, care trebuie considerate ca un prim fapt ce poate determina două categorii de fenomene diferite, *reluarea* – prin reiterarea aceluiași formă semnificative, sau *reformularea* – prin schimbarea de semnificative și păstrarea „aceluiași” semnificat, cu scopul de a explicita. În al treilea rând, articolul distinge caracteristicile subcategoriale ale reformulării sau, mai precis, ale reformulărilor, în concordanță cu formele și funcțiile acestora, marcate, la acest nivel, de o hibridare sporită. În cel de-al patrulea rând, articolul repertoriază câteva caracteristici transcategoriale, bazate pe criterii

---

¹Autorul mulțumește laboratorului LABEX ASLAN (ANR-10-LABX-0081) de la Universitatea din Lyon pentru sprijinul financiar obținut în cadrul programului *Investissements d’Avenir* (ANR-11-IDEX-0007), program al Statului francez, girat prin Agenția Națională a Cercetării.

semantico-pragmatice, textuale, enunțiative, utile atât pentru analiza reformulărilor, cât și pentru cea a formelor conexe.

Cuvinte-cheie: *reformulare, reluarea reformulării, repetare, categorie, hibridare*

CÂTEVA ASPECTE DE TIP HIBRIDARE ÎN ROMANUL LA CARTE ET LE TERRITOIRE DE MICHEL HOUELLEBECQ

Anda RĂDULESCU, Daniela DINCĂ
Universitatea din Craiova (România)
andaradul@gmail.com
danadinca@yahoo.fr

Aspectele de tip hibridare pe care le analizăm în romanul *La Carte et le Territoire* de Michel Houellebecq se situează pe trei nivele: (1) tematic, (2) lingvistic și narativ și (3) stilistic. La primul nivel, hibridarea se manifestă prin amalgamarea genurilor românești, nivelul lingvistic și narativ pot fi reperate prin intermediul mecanismelor specifice dialogismului și polifoniei (discurs indirect liber, rupturi temporale, digresiuni și structuri incidente, utilizarea caracterelor tipografice), iar nivelul stilistic se caracterizează prin amestecul de stiluri și figuri de stil, al căror rol este acela de a marca schimbarea sursei de enunțare și, implicit, schimbarea planurilor narative.

Cuvinte-cheie: *analiza de discurs, hibridare, polifonie, arta dialogului, sursa enunțiativă*

DOSAR TEMATIC **Hibridare, încrucișare, metisaj, sinergie /2 : STUDII DE LITERATURĂ**

ÎNTOARCEREA : FORMA HIBRIDĂ A DIEGEZEI ÎN LE FLEUVE DÉTOURNÉ DE RACHID MIMOUNI

Loubna ACHHEB
Universitatea din Sétif 2 (Algeria)
lou.achheb@yahoo.fr

Articolul de față tratează tema reînțoarcerii în romanul *Le fleuve détourné* de Rachid Mimouni, propunându-și să evidențieze relația fuzională dintre tema reînțoarcerii și diegeză. Înțoarcerea acasă este elementul revelator al hibridării diegezei, ce se dovedește la rândul său hibrid, întrucât reprezintă în același timp ideea înțoarcerii și a plecării. Articolul își propune să studieze acest metisaj sub toate formele sale.

Cuvinte-cheie: *hibridare, diegeză, înțoarcere, metisare.*

HIBRIDAREA ȘI COERENȚA PROFILULUI INTELECTUAL AL DOAMNEI DE STAËL

Mihaela CHAPELAN
Universitatea « Spiru Haret » (Roumanie)
chapelanmihaela@yahoo.com

Activitatea intelectuală intensă și diversificată a Doamnei de Staël, ca și circumstanțele vieții sale agitate au plasat-o la intersecția diverselor curente de gândire ale Europei sfârșitului de secol XVIII și începutului de secol XIX. Articolul nostru își propune să pună în lumină metisajul cultural pe care Doamna de Staël îl oferă contemporanilor săi, noutatea unora din ideile sale (atât în domeniul literar, cât și în cel politic) și modul în care autoarea știe să gestioneze influențele culturale provenite din diverse orizonturi de gândire. Analiza noastră vizează și unele lucrări mai puțin studiate de exegeții operei Doamnei de Staël, insistând asupra elementelor de hibridare pe care aceasta le integrează și le transformă în linii de forță ale gândirii sale.

Cuvinte-cheie: *teorie literară, Madame de Staël, hibridare, categorii estetice, ficțiune, tipologie*

MOLIÈRE PE PLANȘE: *LE MÉDECIN MALGRÉ LUI* ÎN DESENELE ANIMATE

Marion CRACKOWER
Louisiana State University (États-Unis d'Amérique)
marion.crackower@gmail.com

Studiul nostru își propune să analizeze mijloacele artistice -grafice și literare- puse în acțiune pentru a transpune un clasic al literaturii franceze pe un suport modern și popular: desenele animate. Cercetarea urmărește să explice cum reușește un produs nou, hibrid, aflat la mijlocul drumului dintre carte și scenă, să rămână fidel pe cât posibil textului original, modernizându-se totodată. Acest suport secund, el însuși de natură vizuală, ca și reprezentația scenică, este o adaptare, o hibridare a reprezentării originale a piesei lui Molière.

Cuvinte-cheie: *literatura hibridă, desen animat, teatru, mișcare, reprezentări, hibridare*

COLAJ ȘI HIBRIDARE ÎN OPERA ROMANESCĂ A FRAȚILOR GONCOURT

Hind JOUINI
Universitatea din Manouba (Tunisia)
Universitatea Paris-Nanterre (Franța)
jouini.hind@yahoo.fr

Colajul este o tehnică frecvent utilizată de frații de Goncourt, trădând formația hibridă a scriitorilor care, înainte de a fi romancieri, au fost pictori și istorici. Colajul este o tehnică asociată atât artei picturale, cât și practicii istoriei. Cei doi scriitori o asociază «documentului uman» pentru a reproduce realul și a răspunde constrângerilor adevărului. Acest dispozitiv dă naștere unei hibridări la nivelul textului însuși. Colajul permite, de

asemenea, prin intermediul acestei hibridări, pătrunderea în atelierul de creație al romancierilor și întrezărirea muncii preliminare fabricării operei.

Cuvinte-cheie: *colaj, hibridare, formă, materie, document uman, real*

TEATRALITATEA ROMANULUI *LÀ-BAS* DE J. K. HUYSMANS : O POETICĂ A HIBRIDĂRII

Wissem KADRI
Universitatea din Sfax (Tunisia)
kadri_wissem@yahoo.fr

În acest articol, propunem ca obiect de studiu teatralitatea romanului *Là-Bas* de Huysmans: poetica a unei hibridări pe care intersecția dintre narativ și dramatic o impune ca element substanțial al scriiturii romanului. Scopul nostru este să răspundem la următoarele întrebări: cum reușește povestirea, prin găzduirea unei pantomime și a unui monolog fumist, să fie recreată și reconstruită într-o formă hibridă de "proză dramatică"? În ce măsură poate fi considerată hibridarea romanului husysmanian, ca miză eliberatoare de convențiile de scriitură și de lectură impuse de regulile genului?

Cuvinte-cheie: *teatralitate, hibridare, povestire, pantomimă, monolog, proză*

TRANSFORMĂRI ȘI HIBRIDĂRI ÎN *PROMÉTHÉ MAL ENCHAÎNÉ* AL LUI ANDRÉ GIDE. SATIRA ALEGORICĂ ȘI DESACRALIZAREA MITULUI

Diana-Adriana LEFTER
Universitatea din Pitești, România

Prométhé mal enchainé este o lucrare singulară, care propune tratarea materiei mitice într-o formă ludică, stabilită de genul literar ales, satira alegorică (la *sotie*). Scopul lucrării noastre este de a arăta că intenția lui Gide, cu această lucrare, nu este reluarea fidelă a unui mit bine cunoscut din antichitatea greco-romană, ci că textul face parte din vastul proiect gidian al căutării adevăratului eu auctorial. Prin multiplele transformări profunde pe care le aplică mitului, prin hibridările evidente, Gide face din mitul lui Prometeu mitul individualismului, al omului care încearcă cu toată puterea să-și găsească identitatea, într-o lume care a pierdut valorile umanității.

Cuvinte-cheie: *hibridare mitică, ironie, sotie*

***SALAMMBÔ* DE G. FLAUBERT - CONTOPIREA SCRIITURII LITERARE CU OBSERVAȚIA PICTORULUI**

Camelia MANOLESCU
Universitatea din Craiova (România)
cameliamanolescu@yahoo.com

În studiul nostru, dorim să demonstrăm prin analiza unor exemple din romanul *Salammbô* al lui Gustave Flaubert, că acest scriitor realist (sau romantic, naturalist, un adept al scientismului în literatură, fondatorul „impresionismului literar“, potrivit lui Eugène Lersch), a fost capabil să observe și să cultive dialogul între scrisul literar și observația pictorului pe baza senzației de culoare, prin cuvântul care devine, în opinia noastră, pensula unui pictor, deoarece literatura este una dintre zonele care permite trecerea frontierelor și metisajul culturilor, al limbilor și al genurilor.

Ne propunem să observăm apoi modul în care se manifestă existența unui limbaj literar la Flaubert, care seamănă cu tehnica compoziției unei picturi impresioniste; modul în care elementul vizual influențează narațiunea; cum se manifestă acest efect de hibridare între cele două arte, pictura și literatura; modul în care aceste două arte pot fi metisate; care sunt procedeele folosite de Flaubert în romanul său supus și în ce scop. Ne propunem apoi să analizăm modul în care autorul concepe materia romanului său, și anume culoarea care determină acțiunea și personajele; raportul lumină /umbră care individualizează culoarea și determină desfășurarea acțiunii.

Cuvinte-cheie: *limbaj literar, metisaj, pictură, sugestie, culoare, lumină/umbră*

SCRIITURĂ FRAGMENTALĂ ȘI COLAJ ÎN ROMANUL *DELICATEȚEA* DE DAVID FOENKINOS

Valentina RĂDULESCU
Universitatea din Craiova (România)
valentfalan@gmail.com

Articolul analizează cele două practici de scriitură dominante în romanul *Delicatețea* al lui David Foенkinos: scriitura fragmentală și colajul, procedee cu ajutorul cărora este creat un dispozitiv ficțional lacunar (atât din punctul de vedere al formei cât și din cel al conținutului), care ilustrează principiile discontinuității, juxtapunerii și compozitului. Concluzia analizei noastre este că, pe de o parte, ambele tehnici contribuie la crearea unui text deschis, care își exhibă eterogenitatea și incompletudinea; pe de altă parte, eterogenitatea generică a fragmentelor din textele (literare) inserate în roman subliniază hibriditatea genului, porozitatea sa.

Cuvinte-cheie: *scriitură, fragment, colaj, eterogenitate*

MIT IDENTITAR ȘI METISAJ ÎN LEGENDA CATERINEI PARAGUAÇÚ DIN POVESTIRILE *CARAMURŪ* (1781) DE JOSÉ DE SANTA RITA DURÃO, *CATARINA DO BRASIL* (1942) ȘI *CATHERINE DU BRÉSIL. FILLEULE DE SAINT-MALO* (1948) DE OLGA OBRY ȘI *CATARINA PARAGUAÇÚ. A MÃE DO BRASIL* (2001) DE TASSO FRANCO

Alain VUILLEMIN
Universitatea "Paris-Est" (EA 4395) (Franța)
alain.vuillemin@dbmail.com

Legenda Catarinei Paraguaçu povestește cum, prin 1509 sau 1510, o tânără indiană, născută în Brazilia, ar fi salvat un naufragiat portughez, s-ar fi îndrăgostit de el, s-ar fi căsătorit și l-ar fi urmat în Franța, unde s-ar fi convertit la creștinism și unde s-ar fi întâlnit cu regele și regina la Paris, apoi s-a întors la Bahia pentru a deveni "Mama Braziliei". Aceasta poveste legendară a luat naștere în Brazilia, prin 1547. Primul ei autor, Vicente do Salvador, pretinde că a fi cules-o chiar de la Catarina Paraguaçu pe la 1585. Mitul se conturează apoi cu alți cronicari și istorici, Simão de Vasconcelos în 1663, Francisco Brito Freyre în 1675, Sebastião da Rocha Pita în 1730 și, în 1761, Antonio de Santa Maria Jaboatão. Din Brazilia, legenda se răspândește în Europa, odată cu publicarea în Portugalia a poemului *Caramuru: Poema épico do Descobrimento da Bahia*, o epopee fondatoare compusă de José de Santa Rita Durão. Aceasta este tradusă în franceză, în 1829, de Eugène Garay de Monglave. Apoi inspiră un roman, *Jakaré-ouassou sau Tupinambas* de Daniel Gavet și Philippe Boucher, în 1830, un poem liric, *Paraguassu* de Joseph O'Kelly și Junius Villeneuve în 1855. Legenda se întoarce în Brazilia, dând naștere, în 1891, unei opere, *Moema*, de Joaquim Torres Delgado de Carvalho. Renaște apoi în 1928, în romanul lui Mario de Andrade, *Macunaima*. Mitul se afirmă mai ales în timpul secolului al XX-lea : *Catarina do Brasil; a India que descobriua Europa*, o povestire publicată în 1942 de către Olga Obry și tradusă în franceză de autoare în 1948, sub titlul *Catherine du Brésil : filleule de Saint-Malo*. La începutul secolului al XXI-lea, un film, *Caramuru. A Invenção do Brasil* de Guel Arraes și un roman, *Catarina Paraguaçu. La Mãe do Brasil* de Tasso Franco, revigorează această veche legendă. Este constituit mitul identitar, ce reprezintă pentru brazilieni legătura hibridă care va fi stabilită în secolul al XVI-lea între Lumea Nouă și Lumea Veche. De la epopeea lui José de Santa Rita Durão la romanele Olgăi Obry și al lui Tasso Franco, în ce mod această tradiție legendară contopește laolaltă patrimoniul indian și contribuția europeană într-o nouă identitate braziliană, originală și metisată?

Cuvinte-cheie: *identitate, metisaj, mit, legendă, Catarina Paraguaçu, Brazilia*

DOSAR VARIA

DE LA CULTURAL LA INTERCULTURAL ÎN PREDAREA FRANCEZEI CA LIMBĂ STRĂINĂ ÎN CONTEXT : CE CONTRIBUȚIE ADUCE PROGRAMUL STRATEGIC 2015-2030 ?

Mounir EL ABDELLAOUY
Universitatea Mohammed Premier, Oujda (Maroc)
mounir.elab@gmail.com

Trăim într-o lume marcată, de cel puțin câteva decenii, de o adevărată criză de a trăi împreună. Crispările identitare și culturale se multiplică neîncetat, refuzul Celuilalt este în mod insidios la modă, iar culturile, departe de a comunica pașnic, se ciocnesc adesea nejustificat. În fața unor astfel de provocări, școala este așadar chemată, mai mult ca oricând, să își joace rolul în educarea diferențelor culturale și a comunicării interculturale. Este vorba de o sarcină delicată de conștientizare, a cărei principal scop este inițierea elevilor în culturile străine și sensibilizarea acestora la diversitatea culturală. Într-adevăr, deoarece acum «[...] suntem de acord să spunem că este imposibil de separat limba de cultură [și că] învățarea culturii trebuie să fie parte integrată în învățarea limbii » (Claes

2003), predarea francezei ca limbă străină trebuie să contribuie la promovarea acestei recunoașteri interculturale, pregătind terenul pentru o întâlnire fără prejudecăți a Celuilalt, și, prin urmare, la construirea abilității interculturale.

Cuvinte-cheie: *diversitate culturală, alteritate, identitate culturală, intercultural, predare-învățare a FLS, mediere interculturală*

AVANTAJELE TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR (TIC) ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE A FRANCEZEI CA LIMBĂ STRĂINĂ. CAZUL IMIGRANȚILOR DIN QUEBEC

Nesrine MEJRI
Facultatea de științe umaniste și sociale din Tunis (Tunisia)
nesrine.mejri@yahoo.fr

Această comunicare își propune să descrie impactul integrării Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) asupra procesului de predare-învățare (P/Î) a francezei ca limbă străină la Universitatea din Quebec, Montreal (UQAM), în cadrul unui curs de gramatică destinat unui public multicultural de imigranți adulți provenind din țări diferite. În prima parte a comunicării noastre vom expune secvența didactică, apoi vom descrie modul în care dispozitivul audio-vizual a fost exploatat pentru a răspunde obiectivelor generale și operaționale ale cursului, acordând o atenție specială următorilor trei factori: 1) motivarea profesorului și a studenților, 2) angajarea studenților în rezolvarea sarcinilor și 3) interacțiunea student – profesor / student – student. În cele din urmă, vom demonstra cum apelul la o secvență video, care reprezintă un serial umoristic cult din Quebec, s-a dovedit avantajos, în măsura în care acesta pare să fi favorizat, în afara construirii abilității gramaticale, înrădăcinarea procesului de predare-învățare (P/Î) al limbii franceze în cultura celui care o receptează.

Cuvinte-cheie: *cultură, didactică, predare/învățare a FLS, TIC*

SCRIITURĂ ȘI ORALITATE ÎN CULEGEREA DE POEME BALAFON A LUI ENGELBERT MVENG

Zacharie-Blaise MFONZIÉ
Universitatea din Yaoundé (Camerun)
bzmfonzie@yahoo.fr

Culegerea de poeme *Balafon* de Engelbert Mveng se situează la intersecția dintre scris și oral. A spune despre această operă că este o culegere de poeme înseamnă a recunoaște că ea aparține culturii scrisului. Cu toate acestea, este vorba despre un text integral traversat de poezia oralului. Scopul acestei lucrări este de a arăta modul în care această culegere combină simultan cele două perspective poetice. Primul punct abordat este studiul poeziei scripturale. În partea a doua, articolul analizează scriitura oralului. La sfârșitul reflecției, lucrarea investighează implicațiile acestei interferențe care merge de la întrepătrundere la hibridare.

Cuvinte-cheie: *scriitură, oralitate, poetică, hibridare, literatură francofonă și postcolonială*

ÎMPRUMUTURILE ÎN *LE GONE DU CHAÂBA* DE AZOUZ BEGAG

Mohamed RADI
Universitatea Al-Hussein Bin Talal (Iordania)
mhdradi@yahoo.fr

Studiul de față explorează diferite fenomene ale contactului dintre limba franceză și limba arabă. Desemnate de lingviști sub titulatura de « interferențe », acestea capătă forme diferite, pe care vom încerca să le reperăm. Vom constata, în textul studiat, emergența cuvintelor ori a unor mici texte scrise în araba dialectală sau clasică. Termeni din lexicul arab coexistă uneori cu turnuri împrumutate din limba arabă; se remarcă de asemenea, un efort de traducere mai mult sau mai puțin explicit al cuvintelor și noțiunilor arabe. Cum funcționează aceste « indicii » ale unei alte limbi într-un astfel de context? Ce efect de semnificație induc? Ce posibilități de a te juca cu « literalitatea », pe marginea semnificațiilor, autorizează ele?

Această apariție a cuvintelor arabe ne conduce către următoarea întrebare: nu incumbă ea, oare, o descentrare a semnificațiilor cuvintelor, o multiplicare a sensului frazelor și secvențelor mai mari? Nu ar fi astfel vorba acolo de o funcționare poetică specifică « scriiturii bilingve »?

Cuvinte-cheie: *interferențe, traducere, împrumuturi, bilingvisme, Le gone du Chaâba, imigrație, literatură « beur »*

TEATRUL CA SUPPORT DIDACTIC PENTRU ACHIZIȚIONAREA REGISTRULUI ORAL ÎN CADRUL CURSURILOR DE FRANCEZĂ CA LIMBĂ STRĂINĂ

Thameur TIFOUR
Universitatea din Laghouat, Algeria
Barkahoum LAADJAL
Universitatea din Laghouat, Algeria

Teatrul este acea artă care incită corpul să își exprime potențialul gestual, sufletul să se liniștească emoțional și rațiunea să traducă propriile gânduri. A integra acest support didactic în cursurile de FLS ar putea să îi ajute pe elevi să se descopere mai bine din punct de vedere cultural și să își dezvolte abilitățile discursive. Într-adevăr, a pune în scenă un text poate să contribuie la revalorizarea reprezentării oralității și la actualizarea stilurilor de predare și de învățare. Articolul de față se dorește o reflecție asupra integrării teatrului în cadrul cursurilor de FLS, ca artă în procesul de predare-învățare a exprimării orale.

Cuvinte-cheie : *text teatral, teatru, teatralizare, exprimare orală, competență discursivă*

MODALIZAREA PROVERBULUI ÎN DISCURS

Anissa ZRIGUE
Universitatea din Kairouan (Tunisia)
anissazrigue@gmail.com

Studiul de față se focalizează pe funcția modalizatoare, cu scopul de a explica în ce fel proverbul, care este înzestrat cu o anumită « fixitate » modală, ce dezvăluie subiectivitatea enunțiatorului-sursă la nivelul funcției combinatorii interne – fapt care constituie deja o constantă –, poate să suporte, în planul funcției combinatorii externe, o anumită modalizare care traduce subiectivitatea enunțiatorului-propagator, prin intermediul mai multor instrumente lingvistice.

Cuvinte-cheie : *proverb, modalizare, modalitate*